

1. WHAT WAS THE משכן SUPPOSED TO BE?

רמב"ן שמות פרשת תרומה פרק כה פסוק ב

(ב) כאשר דבר השם עם ישראל פנים בפנים עשרת הדברות ... מעתה הנה הם לו לעם והוא להם לאלהים כאשר התנה עמם מתחלה ועתה אם שמוע תשמעו בקולי ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה (לעיל יט ה) ... והנה הם קדושים ראויים שיהיה בהם מקדש להשרות שכינתו ביניהם. ולכן צוה תחלה על דבר המשכן שיהיה לו בית בתוכם מקודש לשמו, ושם ידבר עם משה ויצוה את בני ישראל. והנה עקר החפץ במשכן הוא מקום מנוחת השכינה שהוא הארון, כמו שאמר (להלן כה כב) ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפרת

וסוד המשכן הוא, שיהיה הכבוד אשר שכן על הר סיני שוכן עליו בנסתר... והיה במשכן תמיד עם ישראל הכבוד שנראה להם בהר סיני. ובבא משה היה אליו הדבור אשר נדבר לו בהר סיני.

שמות פרשת תרומה פרק כה פסוק ח

(ח) וַעֲשׂוּ לִי מִקֶּדֶשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכָם:

שמות פרשת תרומה פרק כה פסוק כא - כב

(כא) וְנָתַתָּ אֶת הַכִּפֹּרֶת עַל הָאֵרוֹן מִלְמַעְלָה וְאֶל הָאֵרוֹן תִּתֵּן אֶת הָעֵדֻת אֲשֶׁר אִתִּי אֵלַי:

(כב) וְנוֹעַדְתִּי לָךְ שֵׁם וּדְבַרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת מִבֵּין שְׁנֵי הַכֹּרֶבִּים אֲשֶׁר עַל אֲרוֹן הָעֵדֻת אֶת כָּל אֲשֶׁר אֲצִוֶּה אוֹתְךָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

2. THE IMMEDIATE IMPACT OF THE עגל

שמות פרשת כי תשא פרק לב

(ו) וַיִּדְבֹּר יִקְוֹק אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר כִּי שָׁחַת עִמָּךְ אֲשֶׁר הָעֲלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם: (ח) סָרוּ מִהֵר מִן הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתָם עֲשׂוּ לָהֶם עֵגֶל מִסֵּכָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ וַיִּזְבְּחוּ לוֹ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֵינוּ: וַיִּשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵעֲלוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:

(ט) וַיֹּאמֶר יִקְוֹק אֶל מֹשֶׁה רְאִיתִי אֶת הָעָם הַזֶּה וְהִנֵּה עִם קֹשֶׁה עֶרְף הוּא: (י) וַעֲתָה הַנִּיחָה לִּי וַיִּחַר אַפִּי בָהֶם וְאֶכְלֵם וְאֶעֱשֶׂה אוֹתָהּ לְגוֹי גָּדוֹל: (יא) וַיִּחַל מֹשֶׁה אֶת פִּי וַיִּקְוֹק אֲלֵהֶם וַיֹּאמֶר לָמָּה יִקְוֹק יַחֲרָה אִפְּךָ בְּעַמָּךְ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכֹחַ גְּדוֹל וּבְיָד חֲזָקָה: (יב) לָמָּה יֹאמְרוּ מִצְרַיִם לֵאמֹר בִּרְעָה הוֹצִיאָם לַהֲרֹג אוֹתָם בְּהָרִים וּלְכַלֵּתָם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה שׁוֹב מִמֶּחָר וְאִפְּךָ וְהַנִּיחָם עַל הָרָעָה לַעֲמָךְ: (יג) זָכַר לֹאֲבִרְהֵם לִיצִחֶק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ וַתִּדְבֹּר אֲלֵהֶם אֲרָבָה אֶת זִרְעָכֶם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתֹן לְזִרְעָכֶם וַנִּחַלְוּ לַעֲלֹם: (יד) וַיִּנָּחֶם יִקְוֹק עַל הָרָעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לַעֲמָו:

LONG-TERM THREAT .3

שמות פרשת כי תשא פרק לג

וַיֹּדְבֹר יִקְוֹךְ אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר עָלָה מִזֶּה אִתָּהּ וְהָעָם אֲשֶׁר הָעֵלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלִי-
עֶקֶב לֵאמֹר לְזֶרַעְךָ אֶתְנֶנָּה: (ב) וְשַׁלַּחְתִּי לִפְנֵיךְ מַלְאָךְ וְגִרְשָׁתִי אֶת הַכְּנַעֲנִי הָאֹמֵר וְהַחֲתִי וְהַפְּרָזִי הַחַי וְהַיְבוֹסִי: (ג) אֶל אֶרֶץ
זֶבֶת חֶלֶב וּדְבַשׁ כִּי לֹא אֵעֲלֶה בְּקִרְבָּךְ כִּי עִם קִשָּׁה עִרְפָּה אִתָּה פֶן אֲכָלֶיךָ בְּדֶרֶךְ:

שמות פרשת כי תשא פרק לג

(ז) וּמִשָּׁה יָקַח אֶת הָאֱהָל וְנָטָה לוֹ מִחוּץ לַמִּחֲנֶה הַרְחֵק מִן הַמִּחֲנֶה וְקָרָא לוֹ אֱהָל מוֹעֵד וְהָיָה כָּל מִבְּקֵשׁ יִקְוֶה יֵצֵא אֶל אֱהָל מוֹעֵד
אֲשֶׁר מִחוּץ לַמִּחֲנֶה: (ח) וְהָיָה כִּצְאֹת מִשָּׁה אֶל הָאֱהָל יִקְוֹמוּ כָּל הָעָם וְנִצְבּוּ אִישׁ פֶּתַח אֱהָלוֹ וְהִבִּיטוּ אַחֲרֵי מִשָּׁה עַד בָּאוּ הָאֱהָלָה:
(ט) וְהָיָה כְּבֹא מִשָּׁה הָאֱהָלָה יֵרֵד עֲמוּד הָעֵנָן וְעִמָּד פֶּתַח הָאֱהָל וְדִבֶּר עִם מִשָּׁה: (י) וְרָאָה כָּל הָעָם אֶת עֲמוּד הָעֵנָן עֹמֵד פֶּתַח הָאֱהָל
וְקָם כָּל הָעָם וְהִשְׁתַּחֲוּוּ אִישׁ פֶּתַח אֱהָלוֹ:

4. NEGOTIATIONS

שמות פרשת כי תשא פרק לג

(יב) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְקֹנָק רְאֵה אֶתְּהָ אֵמַר אֵלַי הֲעַל אֶת הָעָם הַזֶּה וְאֶתְּהָ לֹא הוֹדַעְתָּנִי אֶת אֲשֶׁר תִּשְׁלַח עִמִּי וְאֶתְּהָ אֶמְרָתִי יִדְעִיתִי בְּשֵׁם יְהוָה מִצֵּאתָ חֹן בְּעֵינָיִי: (יג) וְעַתָּה אִם נָא מִצֵּאתִי חֹן בְּעֵינָיִי הוֹדַעְנִי נָא אֶת דִּרְכְּךָ וְאֶדְעָךָ לְמַעַן אֶמְצֵא חֹן בְּעֵינָיִי וְרָאֵה כִּי עִמָּךְ הַגּוֹי הַזֶּה: (יד) וַיֹּאמֶר פָּנֵי יִלְכוּ וְהִנַּחְתִּי לָךְ: (טו) וַיֹּאמֶר אֵלָיו אִם אֵין פָּנֶיךָ הֹלְכִים אֵל תַּעֲלֶנּוּ מִזֶּה: (טז) וּבִמְהֵרָה אֶפֹּאֵד כִּי מִצֵּאתִי חֹן בְּעֵינָיִי אֲנִי וְעִמָּךְ הֲלֹא בְּלִכְתְּךָ עִמָּנוּ וְנִפְלִינוּ אֲנִי וְעִמָּךְ מִכָּל הָעָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאָדָמָה:

5. THE SECOND לוחות

שמות פרשת כי תשא פרק לג

(כא) וַיֹּאמֶר יְקֹנָק הִנֵּה מְקוֹם אֲתִי וְנִצַּבְתָּ עַל הַצֹּהַר: (כב) וְהָיָה בַּעֲבֹר כְּבֹדִי וְשִׁמְתִּיךָ בְּנוֹקְרַת הַצֹּהַר וְשִׁכַּתִּי כְּפִי עָלֶיךָ עַד עֲבָרִי: (כג) וְהִסְרֹתִי אֶת כְּפִי וְרָאִיתָ אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרָא:

שמות פרשת כי תשא פרק לד פסוק ב - ג

(ב) וְהָיָה נִכּוֹן לִבְקֹר וְעֹלִית בִּבְקֹר אֶל הַר סִינַי וְנִצַּבְתָּ לִּי שָׁם עַל רֹאשׁ הָהָר: (ג) וְאִישׁ לֹא יַעֲלֶה עִמָּךְ וְגַם אִישׁ אֶל יֵרָא בְּכָל הָהָר גַּם הַצֹּהַר וְהַבְּקֹר אֶל יֵרְעוּ אֶל מוֹל הָהָר הַהוּא:

(ד) וַיִּפְסַל שְׁנֵי לַחֹת אֲבָנִים כְּרָאשֵׁינִים וַיִּשְׁכְּבֵם מֹשֶׁה בִּבְקֹר וַיַּעַל אֶל הַר סִינַי כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְקֹנָק אֹתוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ שְׁנֵי לַחֹת אֲבָנִים: (ה) וַיֵּרֶד יְקֹנָק בָּעֵנָן וַיִּתְּנָבֵב עִמּוֹ שֵׁם וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְקֹנָק: (ו) וַיַּעֲבֹר יְקֹנָק עַל פְּנֵיו וַיִּקְרָא יְקֹנָק אֶל רַחוּם וְחַנוּן אֶרְכּוֹ אֲפִים וְרַב חֶסֶד וְאַמֶּת: (ז) נֹצֵר חֶסֶד לְאֵלָפִים נָשָׂא עוֹן וּפָשַׁע וְחִטָּאָה וְנִקְהָ לֹא יִנְקָה פֶקֶד עוֹן אָבוֹת עַל בָּנִים וְעַל בְּנֵי בָנִים עַל שְׁלֹשִׁים וְעַל רִבְעִים:

(ח) וַיִּמָּהַר מֹשֶׁה וַיִּקְדֵּ אֶרְצָה וַיִּשְׁתַּחֲוֶה: (ט) וַיֹּאמֶר אִם נָא מִצֵּאתִי חֹן בְּעֵינָיִי אֲדֹנָיִי יִלֹךְ נָא אֲדֹנָיִי בִּקְרָבִי כִּי עִם קִשָּׁה עֹרֶךְ הוּא וְסִלַּחְתָּ לְעוֹנָיו וּלְחַטָּאתָם וְנִחַלְתָּם:

(י) וַיֹּאמֶר הִנֵּה אֲנִי כֹרֵת בְּרִית נֹגֵד כָּל עַמָּךְ אֲעֲשֶׂה וְנִפְלְאֹת אֲשֶׁר לֹא נִבְרָאוּ בְּכָל הָאָרֶץ וּבְכָל הַגּוֹיִם וְרָאֵה כָּל הָעָם אֲשֶׁר אֶתְּהָ בִּקְרָבוֹ אֶת מַעֲשֵׂה יְקֹנָק כִּי נֹרָא הוּא אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה עִמָּךְ:

6. THE TERROR OF THE UNKNOWN

שמות פרשת כי תשא פרק לד

(כז) וַיֹּאמֶר יְקֹנָק אֶל מֹשֶׁה כְּתֹב לִּי אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כִּי עַל פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּרַתִּי אֶתְּהָ בְּרִית וְאֶת יִשְׂרָאֵל: (כח) וַיְהִי שֵׁם עִם יְקֹנָק אֲרִבְעִים יוֹם וְאֲרִבְעִים לַיְלָה לָחֵם לֹא אָכַל וּמִים לֹא שָׁתָה וַיִּכְתֹּב עַל הַלָּחֹת אֶת דְּבָרֵי הַבְּרִית עֲשֻׁרֶת הַדְּבָרִים: (כט) וַיְהִי בִּרְדַּת מֹשֶׁה מִהַר סִינַי וְשְׁנֵי לַחֹת הָעֵדֻת בְּיַד מֹשֶׁה בִּרְדָּתוֹ מִן הָהָר וּמֹשֶׁה לֹא יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פְּנָיו בְּדַבְּרוֹ אֹתוֹ: (ל) וַיֵּרָא אֶהֱרֹן וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מֹשֶׁה וְהִנֵּה קָרַן עוֹר פְּנָיו וַיִּירָאוּ מִגִּשְׁתֹּת אֵלָיו: (לא) וַיִּקְרָא אֲלֵהֶם מֹשֶׁה וַיֵּשְׁבוּ אֵלָיו אֶהֱרֹן וְכָל הַנְּשָׂאִים בַּעֲדָה וַיִּדְּבַר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם:

7. THE LINGERING QUESTIONS

- a. Is the presence of the dependent on משה?
- b. Is there a direct ברית between ה' and the people?
- c. Does the מועד replace the משכן?